

KRONIKA

Zpráva o mezinárodní konferenci, „Vznik a vývoj socialistického práva“, konané v Praze, ve dnech 22.-27. 9. 1975

Katedra dějin státu a práva právnické fakulty v Praze podala v roce 1974 vedení fakulty návrh na uspořádání mezinárodní právněhistorické konference "Vznik a vývoj socialistického práva".

Přípravou konference pověřil děkan právnické fakulty docent Vladimír Delong organizační výbor v čele s docentem Jaromírem Kinclem. Organizačním tajemníkem výboru byl jmenován dr. Karel Malý a vědeckým sekretářem docent Karel Malý, členové katedry dějin státu a práva.

Na konferenci, která byla připravována více než jeden rok, se sešlo 34 předních právních historiků a právníků ze socialistických zemí (z toho 6 ze Sovětského svazu, 3 z Bulharska, 12 z Maďarska, 5 z NDR, 5 z Polska a 3 z Jugoslávie) a 43 vědeckých pracovníků z oblasti právní vědy z Československa.

Konference byla slavnostně zahájena 22. září 1975 v historických prostorách Karolina, kde byl pro účastníky konference uspořádán pod záštitou děkana právnické fakulty koktejl. Hosty konference přivítal v Praze prorektor Univerzity Karlovy profesor Zdeněk Češka a popřál jim mnoho úspěchů v jejich vědecké práci.

Vlastní jednání konference bylo zahájeno 23. září ve velké posluchárně v Celetné ulici. Účastníky uvítal děkan právnické fakulty. Úvodní základní projev, velmi významný pro další jednání konference, přednesl akademik Václav Vaněček, který se zabýval hlavními otázkami metody a metodologie zkoumání dějin socialistického práva. S československým referátem "Hlavní etapy vývoje socialistického práva" pak vystoupil proděkan právnické fakulty docent Miloslav Doležal.

Jednání prvního dne bylo společné a konalo se za plné účasti zahraničních i československých hostů. Bylo zajištěno simultánní tlumočení projevů do ruského, německého a francouzského jazyka. Jménem zahraničních účastníků pozdravil přítomné profesor Andrejev z Bulharska (Sofie). Dále hovořili profesor Rogožin ze Sovětského svazu (Charkov) na téma "O základních zákonitostech socialistického práva" a profesor Horváth z Maďarska (Budapešť) na téma "Úloha komparatistiky při zkoumání právního vývoje v dějinách socialistických právních řádů".

Před zahájením odpoledního jednání byli účastníci konference přítomni vernisáži výstavy "30 let socialistického státu a práva v ČSSR" v hale právnické fakulty.

Odpoledne vystoupili na konferenci profesor Csizmadia (Pécs, MLR, "30 let maďarského ústavního vývoje"), docent Cirtautas (Vilnius, SSSR, "Úloha přejímání ústavněprávních institucí v procesu socialistické revoluce v Litvě v r. 1940"), docentka Melzerová (Berlín, NDR, "K vytvoření socialistického práva v NDR"), profesor Gaber (Skopje, SFRJ, "Několik aspektů vnitřní dialektiky práva"). Z československých právníků přednesl velmi podnětný referát "Vznik lidovědemokratického práva v ČSSR z hlediska marxisticko-leninské teorie historického typu práva" docent Josef Mečl (Ústav státní správy, Praha).

Večer uspořádala právnická fakulta pro účastníky konference ve velké aule Karolina slavnostní koncert Talichova kvarteta. Na programu byla díla B. Martinů, A. Dvořáka a W. A. Mozarta.

V následujících dnech probíhalo jednání konference ve třech sekcích, z nichž první se zabývala obecnými otázkami historického vývoje státu a práva, druhá problematikou historického vývoje soudní organizace, procesního práva a úpravou vlastnických vztahů a třetí věnovala pozornost otázkám vývoje ústavního, správního a trestního práva.

V sekcích se střídali ve funkcích předsedů zahraniční hosté s československými. Jednání v sekcích byla četně navštívena a řada referátů vyvolala živou diskusi. Panovalo zde soudružské pracovní ovzduší a vzájemné porozumění. Byla vyslovena řada podnětných názorů o historických podmínkách vzniku a vývoje socialistického práva, úloze práva v socialistické revoluci a vzájemném vztahu socialistického práva a socialistického právního vědomí. Byly tu formulovány zákonitosti vývoje socialistického práva a poukázáno na specifické rysy vývoje práva v jednotlivých socialistických zemích. Cíl, který sledovali organizátoři konference - zajistit co nejširší a nejplodnější výměnu názorů právních, historiků a právníků na otázky vzniku a vývoje socialistického práva byl úspěšně dosažen. Konference přispěla svou politicky významnou náplní také k boji proti buržoaznímu právu a buržoazní ideologii.

Odpoledne druhého dne byla zorganizována pro zahraniční účastníky prohlídka Prahy. Večerní program byl zajištěn v Národním divadle (Smetanova Libuše) a jiných pražských scénách.

Odpoledne a večer třetího dne konference byli účastníci hosty Jednotného zemědělského družstva Libeň u Prahy, nositele Řádu práce. Představitelé družstva seznámili přítomné s jeho historií a úspěšnou prací družstveníků. Za zahraniční hosty pronesl zdravici profesor Rogožin ze Sovětského svazu.

V pátek 26. září pracovala dopoledne ještě první a třetí sekce. V 11 hodin se konalo v Karolinu společné závěrečné zasedání, na kte-

rém zhodnotil průběh konference akademik Václav Vaněček. Ve svém projevu shrnul hlavní výsledky jednání, přičemž zdůraznil historický význam tohoto právněhistorického setkání, které přispělo ke sblížení a spolupráci právníků zemí socialistického tábora.

Účastníci konference schválili závěrečnou rezoluci, jež zejména také nastiňuje budoucí úkoly v oblasti bádání o vzniku a vývoji socialistického práva a stanoví tematiku dalších setkání, která budou zorganizována v letech 1977-1980 v Budapešti, Berlíně, Praze a Sofii. Zdůrazněna byla naléhavá potřeba mezinárodní socialistické právněhistorické organizace, která umožňovala spolupráci na široké základně.

Na společných zasedáních a v sekcích bylo předneseno 70 referátů a hlavních diskusních příspěvků, které znamenaly podstatný přínos pro právní historii a právní vědu vůbec. Vědecké materiály konference budou zpřístupněny ve formě sborníku nejširší vědecké veřejnosti. Teprve potom bude možno plně zhodnotit význam konference jak v teoretickém, tak v praktickém ohledu.

Konference měla mimořádný ohlas v hromadných sdělovacích prostředcích - v televizi, v tisku a v rozhlase. Vzhledem k tomu, že se jednalo o první mezinárodní konferenci, která se komplexně zabývala otázkami vzniku a vývoje socialistického práva, byl to ohlas plně zasloužený.

Na závěr je třeba vyzvednout, že zásluhu na uskutečnění této konference měla právníká fakulta Univerzity Karlovy v Praze se svou katedrou dějin, která ji uspořádala na počest 30. výročí osvobození Československa Sovětským svazem.

Adamová-Kocích